

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МОТИВУВАННЯ ТА ЛІДЕРСТВО

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-наукової програми Менеджмент організацій та видів діяльності

Силабус вибіркового освітнього компонента «МОТИВУВАННЯ ТА ЛІДЕРСТВО» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-науковою програмою Менеджмент організацій та видів діяльності.

Розробник: Рейкін В. С., професор кафедри маркетингу, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено

Гарант ОНП Менеджмент організацій
та видів діяльності:

Олеся ТОЦЬКА

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри маркетингу
протокол № 1 від 11.09.2024 р.

Завідувач кафедри

Тетяна САК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Очна (денна) форма навчання	07 Управління та адміністрування	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4	073 Менеджмент	Рік навчання 2-ий
		Семестр 3-ій
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
ІНДЗ: немає	Менеджмент організацій та видів діяльності	
	Третій (освітньо-науковий)	Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в Teams		Мотивування та лідерство Загальне Microsoft Teams

II. Інформація про викладача

Рейкін Віталій Самсонович

Науковий ступінь – доктор економічних наук,

Вчене звання – професор,

Посада – професор кафедри маркетингу

Контактна інформація викладача:

Телефон: 0509262369

Електронна пошта: Reikin.Vitaliy@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Мотивування та лідерство» належить до вибірових, спрямований на формування компетенцій майбутніх фахівців щодо мотивації персоналу та практичних аспектів лідерства. Особлива увага приділяється вибору форм та методів мотивування персоналу з метою підвищення ефективності праці працівників, а також розвитку управлінської компетентності через розуміння походження лідерства та цілеспрямований розвиток практичних навичок лідерства.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: управлінська діагностика, філософія та методологія науки, сучасні інформаційні технології в науковій та викладацькій діяльності.

Постреквізити: антисипативний менеджмент, педагогічна практика.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компонента – формування системи теоретичних і прикладних знань щодо мотивації персоналу матеріальними, трудовими та статусними засобами, а також розвиток уявлень щодо феномену лідерства, його типології, інструментів лідерства в різних сферах діяльності.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- вивчення теорії та світового досвіду мотивації персоналу;
- набуття навичок і вмінь самостійно аналізувати стан мотивації персоналу підприємства;
- набуття навиків щодо розробки та обґрунтування рекомендацій підвищення ефективності системи мотивації персоналу підприємства;
- вивчення теорій походження лідерства;
- знання принципів і закономірностей емоційного лідерства;
- вміння застосовувати різноманітні стилі лідерства у відповідній ситуації;

– розуміння фізіологічних витоків та психологічних проявів харизматичного лідерства.

Методи навчання: словесний (лекція, бесіда); наочний (демонстрація, ілюстрація), інтерактивний (дискусія, кейс), проблемно-пошуковий (тези).

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

СК06. Здатність до критичного аналізу управлінських концептуальних підходів, вирішення науково-прикладних завдань адміністрування економічними системами підприємств та організацій.

Програмні результати навчання:

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проєктів.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні та прикладні основи мотивування						
Тема 1. Сучасне розуміння мотивації як процесу	15	2	2	10	1	ФО (5), Т (5) / 10
Тема 2. Змістові теорії мотивації	14	1	2	10	1	ФО (5), Т (5) / 10
Тема 3. Процесуальні теорії мотивації	14	1	2	10	1	ФО (3), Т (3), ТЕ (4) / 10
Тема 4. Матеріальна, трудова і статусна мотивація праці	13	1	1	10	1	ФО (3), ТЕ (3), Е (4) / 10
Тема 5. Методи нематеріальної мотивації	10	1	1	8	-	ФО (3), Т (3), К (4) / 10
Разом за модулем 1	66	6	8	48	4	50
Змістовий модуль 2. Теорія та практика формування лідера						
Тема 6. Вступ до теорії і практики формування лідера	12	1	2	8	1	ФО (5), Т (5) / 10
Тема 7. Теорії походження лідерства	11	1	1	8	1	ФО (5), Т (5) / 10
Тема 8. Харизматичне лідерство	11	1	1	8	1	Д (5), Е (5) / 10
Тема 9. Резонансне лідерство	11	1	1	8	1	ФО (3), Д (3), ТЕ (4) / 10
Тема 10. Сучасне лідерство	9	-	1	8	-	ФО (3), Д (3), Т (4) / 10
Разом за модулем 2	54	4	6	40	4	50
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю: поточне оцінювання (фронтальне опитування (ФО), тести (Т), написання тез (ТЕ), написання есе (Е), дискусія (Д), розгляд кейсів (К), підсумковий контроль у формі заліку.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів передбачає: підготовку до практичних занять, опрацювання рекомендованої наукової літератури, написання тез доповідей, написання есе, підготовку до заліку. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни та повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента, що містяться в електронному курсі Microsoft Teams: [Мотивування та лідерство](#) | [Загальне](#) | [Microsoft Teams](#)

IV. Політика освітнього компонента

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; подачу проектних заявок на участь в програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмового тестування. Тестові запитання складено відповідно до структури курсу. Містять 50 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється у 2 бали. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Зміст мотиву та мотивації.
2. Стимулювання та винагорода.
3. Стадії мотивації.
4. Управлінські проблеми в контексті мотивації.
5. Теорія ієрархії потреб Маслоу.
6. Теорія Альдерфера.
7. Теорія двох факторів Герцберга.
8. Теорія набутих потреб Мак-Клелланда.
9. Узагальнення змістових теорій мотивації.
10. Теорія очікувань.
11. Теорія справедливості.
12. Концепція партисипативного (спільного) управління.
13. Модель Портера–Лоулера.
14. Використання теорій мотивації в менеджменті персоналу.
15. Поняття та основні положення матеріальної мотивації.
16. Диференціація доходів населення.
17. Трудова і статусна мотивація персоналу.
18. Ретроспектива та теорії нематеріальної мотивації.
19. Планування кар'єри як чинник мотивації.
20. Гуманізація праці як нематеріальна мотивація трудової діяльності.
21. Сутність лідерства.
22. Особистісні якості, що забезпечують здатність до лідерства.
23. Навички лідера.
24. Теорії особистісних якостей.
25. Ситуативні теорії.
26. Атрибутивні теорії.
27. Сутність харизматичного лідерства.
28. Етичні прояви харизми.
29. Неетичний харизматичний лідер.
30. Розвиток харизми.
31. Сутність резонансного лідерства.
32. Резонансні (емоційні) стилі лідерства.
33. Дисонансні стилі лідерства.
34. Вимоги до лідерів у 21 ст.
35. Розвиток особистості сучасного лідера.
36. Соціальний феномен лідерства.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60–100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1–59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Войтко С. В., Мельниченко А. А. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник. Київ: КПП, 2021. 194 с.
2. Пашенко С. Ю., Сербін О. О., Стоян С. П. Креативне лідерство: посібник. Київ: «Ліра-К», 2020. 100 с.
3. Рейкін В. С. Мотивування та лідерство. Конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 89 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21249>
4. Рейкін В. С. Мотивування та лідерство : методичні вказівки до практичних занять. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 46 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21250>
5. Daniel Pittino. The Concise Leadership Textbook: Essential Knowledge and Skills for Developing Yourself as a Leader. Econcise, 2022. P. 163.
6. Заставнюк Л. Мотивація персоналу як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. №45. 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-54>.
7. Кожушко Л. Ф., Щербакова А. С. Лідерство як передумова ефективної системи менеджменту організації. *Вісник НУБГП. Серія: Економічні науки*. 2020. Вип. 92. С. 85–95. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve420209>.
8. Купчак М.Я., Саміло А.В. Професійна мотивація як внутрішній чинник розвитку професіоналізму майбутнього менеджера. *Вісник ЛДУБЖД*. № 21. 2020. С. 107–112.
9. Рейкін В. С. Феномен харизматичного лідерства: домінанти та дискусійні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-62>
10. Reikin V. Features of Intangible Motivation of Organization Staff. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. № 4. С. 79–85. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-04-79-85>
11. Сокол Є., Романовський О., Панфілов Ю. Досвід формування лідерів в НТУ «ХПІ». 2020. *Лідер. Еліта. Суспільство*. № 1. С. 30–42. DOI: <https://doi.org/10.20998/%x>
12. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
13. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
14. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
15. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
16. Кодекс законів про працю України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.